

"שום הוראה לא תביא פרי בזמננו אם לא תחיה רוח החקירה והבדיקה"

(ד"ר ויצמן על האוניברסיטה העברית ב-1918, מתוך: ויקיציטוט)

מתוך אתר הכנסת:
<https://main.knesset.gov.i>

ד"ר חיים ויצמן – נשיאה הראשון של מדינת ישראל

תאריך לידה: י"ח בכסלו תרל"ה (27 בנובמבר 1874)

תאריך פטירה: כ"א בחשוון תש"ג (9 בנובמבר 1952)

- 1874 נולד וגדל בעיירה מוטילי שברוסיה. למד בגימנסיה בעיר פינסק. כשהגיע לגיל 18, החל ללמוד באוניברסיטת ברלין והגיש את עבודת הדוקטור בגיל 25.
- 1902 הקים עם צעירים נוספים את הפרקציה (הסיעה) הדמוקרטית, שהייתה הסיעה הראשונה בתנועה הציונית ושקראה לתמיכה בתרבות עברית חילונית ברוחו של אחד העם. באותה שנה, בקונגרס בבאזל, התנגד לתוכנית אוגנדה.
- 1906 גר במנצ'סטר בבריטניה. באותם ימים עסק במחקר כימי ובמקביל המשיך בפעילות ציונית. ויצמן קרא לעבודה מעשית בארץ ישראל והתנגד להתיישבות יהודית מחוץ לגבולותיה של הארץ.
- 1917 בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, פרסמה ממשלת בריטניה את הצהרת בלפור, שוויצמן פעל רבות להשגתה. בתקופה זו, פעל להפצת הרעיון הציוני והלאומיות היהודית בקרב אנשי המעמד הגבוה בבריטניה, ביניהם פוליטיקאים, פקידי ממשל ועיתונאים.
- 1916 הוועד הפועל הציוני הציג לראשונה בפני הממשלה הבריטית את שאיפתו להקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל. לאחר שפיתח תהליך כימי חשוב לייצור אצטון, מונה ויצמן ליועץ טכני של כבוד בנושא אספקת אצטון למשרד הצי הבריטי.
- 1918 נבחר לנשיא ההסתדרות הציונית העולמית. בתפקידו החדש, המשיך לקדם את הרעיון הציוני בקרב הבריטים ובעולם. ויצמן ראה חשיבות רבה בעלייה לארץ ובהתיישבות חקלאית.
- 1925 התגשם חלומו של ויצמן: האוניברסיטה העברית בירושלים נחנכה רשמית. ויצמן נאם בטקס.
- 1929 בקונגרס הציוני, הוחלט על הקמת הסוכנות היהודית המורחבת שיהיו בה נציגים של ארגונים ציוניים ולא-ציוניים. ויצמן, שפעל למען הקמתה, נבחר לנשיא הסוכנות היהודית נוסף על תפקידו כנשיא ההסתדרות הציונית.
- 1930 הבריטים פרסמו ספר לבן ובו הגבלות על פעילות ציונית בארץ ישראל. בתגובה, החליט חיים ויצמן להתפטר מתפקידו כנשיא ההסתדרות הציונית.
- 1934 נחנך מכון המחקר על שם דניאל זיו ברחובות. ויצמן היה מנהלו הראשון של המכון (שלימים ייקרא "מכון ויצמן") והציג את המחקר המדעי בתחומי החקלאות והכימיה הביולוגית כייעודו.
- 1937 תפקידו במכון ויצמן דרש ממנו לשהות זמן רב יותר בארץ ישראל, ולכן השתקע בארץ עם משפחתו.

1935-1946 חזר לכהן כנשיא ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית והמשיך לקדם את הרעיון הציוני ואת התביעה למדינה יהודית.

- 1947 במלחמת העולם השנייה, נהרג בנו הבכור מיכאל, ששירת כטייס בחיל האוויר הבריטי.
- 1948 עם הקמת מדינת ישראל, נבחר ויצמן לנשיא המועצה הזמנית.
- 1949 נבחר לנשיאה הראשון של המדינה.
- 1952 נפטר בכ"א בחשוון תשי"ג, 9 בנובמבר 1952, ימים מספר לפני יום הולדתו ה-78, ונקבר באחוזת ביתו ברחובות על פי בקשתו.

תרומתו הייחודית

חיים ויצמן היה מדינאי של פשרות וכימאי דגול, מראשי הציונות ומנהיג זרם הציונות הסינתטית. פעל רבות להשגת הצהרת בלפור ופעל להפצת הרעיון הציוני ורעיון הלאומיות היהודית בקרב אנשי המעמד הגבוה בבריטניה, ביניהם פוליטיקאים, פקידי ממשל ועיתונאים.

פיתח תהליך כימי חשוב ליצור אצטון – רכיב כימי חשוב בייצור חומר נפץ – ומונה ליועץ טכני של כבוד בנושא אספקת אצטון למשרד הצי הבריטי. לפיתוח תהליך זה הייתה משמעות גדולה מעבר למדע. כאשר שאל שר החוץ של בריטניה הלורד בלפור את ד"ר ויצמן מה הוא רוצה כתגמול על תרומתו למאמץ המלחמתי הבריטי, תשובתו של ויצמן הייתה: "יש רק דבר אחד שאני רוצה. בית לאומי לבני עמי" (מתוך: חיים ויצמן. הצהרת בלפור וייצור האצטון).

כשהלורד בלפור הציע לוויצמן את אוגנדה כמקום ליהודים במקום ארץ ישראל, ענה לו ויצמן: "מר בלפור, נניח שאציע לך את פריז במקום לונדון, האם תקבלה?" וכן אמר ללורד: "ירושלים הייתה שלנו כאשר עוד לונדון הייתה ביצה." (מתוך: ויקיציטוט, <https://he.wikiquote.org/wiki>).

ד"ר חיים ויצמן, נשיא המדינה הראשון, משרד ב"קול ישראל" את ברכת השנה החדשה, מתוך:

<https://www.pikiwiki.org.il>

<https://www.pikiwiki.org.il> מתוך: כימיה וביוטכנולוגיה בשירות האדם,

חדשות מהעבר – חיים וייצמן, מתוך:
<https://www.youtube.com/watch?v=WGIXfvN8MNA>